

Årsredovisning 2024

Botaniska trädgården

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	4
1.1	Viktigaste händelserna under perioden	5
2	Verksamhet.....	5
2.1	Regional utvecklingsstrategi.....	8
2.2	Mål från regionfullmäktiges budget	8
2.2.1	Mål: Västra Götalandsregionen ska verka för en minskad miljö- och klimatpåverkan i Västra Götaland.....	8
2.2.1.1	Fokusområden: Den biologiska mångfalden ska stärkas och bevaras.....	8
2.2.2	Mål: Bygga kompetens - för kompetensförsörjning och livslångt lärande.....	10
2.2.2.1	Fokusområden: Kraftsamla för fullföljda studier.....	12
2.2.3	Mål: Kultur för ökad inkludering, bildning och konstnärlig frihet	15
2.2.3.1	Fokusområden: Kulturen ska både nå och angå fler i hela Västra Götaland	15
2.2.3.2	Fokusområden: Stärk Västra Götalandsregionens arbete med demokrati och yttrandefrihet	18
2.2.4	Mål: Ökad måluppfyllelse för Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål.....	18
2.2.4.1	Fokusområden: Minska Västra Götalandsregionens miljö- och klimatpåverkan enligt miljömål 2030	18
2.2.4.2	Fokusområden: Öka integreringen av mål för social hållbarhet 2030 i Västra Götalandsregionens huvuduppdrag	19
2.3	Regiongemensamt	19
2.3.1	Hållbarhet.....	19
2.3.1.1	Miljö.....	19
2.3.1.1.1	Resurseffektivt och giftfritt.....	20
2.3.1.1.2	Låg klimatpåverkan.....	21
2.3.1.2	Social hållbarhet	21
2.3.2	Inköp	21
2.3.3	Säkerhet och beredskap	21
2.3.4	Intern kontroll	21
3	Medarbetare.....	22
3.1	Mål från regionfullmäktiges budget	22
3.1.1	Mål: Västra Götalandsregionen ska vara en ledande och attraktiv arbetsgivare med konkurrenskraftiga löner och ett hälsofrämjande ledarskap som grund	22
3.1.1.1	Fokusområden: Fortsatt arbete med konkurrenskraftiga löner	22
3.1.1.2	Fokusområden: Arbetet med att nå normtal för antal medarbetare per chef ska följas för att förutsättningar för första linjens chef ska förbättras	22

3.1.2	Mål: Medarbetares arbetsmiljö ska förbättras genom satsning på återhämtning och avlastning och inflytande över sin arbetsmiljö	23
3.1.2.1	Fokusområden: Ta bort onödiga administrativa uppgifter för medarbetare	24
3.2	Arbete mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier	24
3.3	Personalvolym och personalstruktur	24
3.4	Företagshälsovård	25
4	Ekonomi	25
4.1	Resultat	25
4.1.1	Verksamhetens intäkter	26
4.1.2	Verksamhetens kostnader	27
4.2	Investeringar	27
4.3	Eget kapital och obeskattade reserver	28
5	Finansiell rapportering	28

1 Sammanfattning

Mycket har hänt på Botaniska under året. För att bibehålla och utveckla trädgårdens höga värden läggs stor vikt på ordinarie drift, där skötsel och utveckling av växtmaterial i trädgårdens samtliga delar är central liksom att all stödjande infrastruktur såsom bevattningssystem fungerar. Den dagliga driften innefattar även att samlingar hålls uppdaterade i växtdatas, att bidra till pågående forskning och utveckling samt ha kontakt med besökare.

Drygt 600 000 har besökt trädgården och många framgångsrika evenemang har genomförts. I början av april invigdes Bergshuset och Lökträdgården som är första etappen av Projekt Nya växthus och besökscentrum. Etapp 2 av projektet startade igång med ett första spadtag i januari och i slutet av december fanns stålkonstruktioner på plats. En förstudie för fröbank har genomförts, och arbetet med modernisering av fröhanteringen inklusive långtidsförvar i fröbank har påbörjats. Tjugo forskningsartiklar har publicerats av Botaniskas medarbetare eller av forskare där Botaniskas samlingar och infrastruktur använts.

Den världsledande resesajten Tripadvisor gav Botaniska utmärkelsen Travellers Choice, vilket innebär att vi är med bland de 10% som har högst betyg internationellt bland besöksmål. Medarbetare från Botaniska har fått Marsh Awards från Botanic Gardens Conservation International (BGCI) och Kath Dryden Award från the Alpine Garden Society. Botaniska har deltagit i flera internationella sammanhang och fått god uppmärksamhet i pressen.

Botaniska rapporterar att alla mål har nåtts förutom två mål inom område Medarbetare, som nås delvis. Det beror på att Botaniska fortfarande har en utmanande arbetsmiljö mot bakgrund av situationen i evakueringsväxthusen samt att det fortfarande finns utmaningar i att uppnå konkurrenskraftiga löner inom förvaltningen.

Botaniska trädgården visar ett positivt resultat på 1 057 tkr vilket kommer täcka det underskott förvaltningen har från 2023.

Foto från invigningen av Bergshuset och Lökträdgården i början av april. Från vänster forskningschef Mats Havström, ordförande i Botaniskas styrelse Helen Persgren, regionstyrelsens ordförande Helén Eliasson och förvaltningschef Hanna Tornevall.

1.1 Viktigaste händelserna under perioden

Januari - Första spadtag för etapp 2-3 i växthusprojektet. Uppstart på EU-projektet EXPBIO.

Februari - Samarbete med Konsthallen runt utställningen "Långsamhetens vällust" med konstnär Zheng Bo. Föreläsningar, exkursioner och sportlovsaktivitet på tema mossor.

Mars - Säsongstart. Anläggningsarbeten på Åsen. Årsmöte i PCC (Plant Collection Collaborative) i Atlanta, Georgia.

April - Invigning av Bergshuset och Lökträdgården 6 april, boken *Genom Floras Riken* lanserades av författaren Torgny Nordin. Möte i EBGC (European Botanic Gardens Consortium) på Botaniska 25–28 april. Firande av Hanami den 28 april med rekordmånga besökare.

Maj: Biologiska mångfaldens dag uppmärksammas med en Bioblitz i samarrangemang med ett antal olika aktörer inom GGBC, Göteborgs centrum för globala biodiversitetsstudier.

Juni: Växtmarknad ordnades av Trädgårdsamatörerna.

Juli: Stor besöksmånad. Medverkan i den internationella botaniska konferensen i Madrid.

Augusti: Örtagårdens dag och vänföreningens sommarfest genomfördes. Botaniska medverkade i den internationella kongressen för botaniska trädgårdar i Singapore.

September: Utställningen *Äpplen och päron* med sortbestämning samt marknaden *Höstens skafferier*.

Oktober: Höstlovsaktivitet i Roten. Årets Carl Skottsbergsföreläsning ägde rum den 24 okt, föreläsare Åslög Dahl.

November: Utställningen Kalligrafiska fragment i Galleri Floras rike.

December: Göteborgsslöjdarnas julmarknad i Roten och utställningen *Att gripa ett halmstrå*, med Halmens Hus i Bengtsfors, i Galleri Floras rike. Julkalender om barrväxter som genererade stor uppmärksamhet i sociala medier.

2 Verksamhet

För att bibehålla och utveckla trädgårdens höga värden läggs årligen stor vikt på ordinarie drift. Den dagliga driften innefattar många delar, där skötsel och utveckling av växtmaterial i trädgårdens samtliga delar är central, där allt från hortikulturella trädgårdsrum, växthusodling, lummiga woodland, karg klippträdgård, naturinspirerade bergsmiljöer och storskaligt arboretum finns representerat. Men även skötsel och utveckling av anläggningar så som till exempel mark- och materialkonstruktioner, bevattningssystem och avvattningssystem mm. Den dagliga driften innefattar även att samlingar hålls uppdaterade i växtdatabas, att bidra till pågående forskning och utveckling samt ha kontakt med allmänheten.

I nedre trädgården läggs årligen stor fokus på utplantering och skötsel av våra

annuella växter så som grönsaker, sommarblommor och den ståtliga dahliarabatten. I vår ikoniska bildrabatt byttes jorden ut före vårens plantering för att öka dess dränering och välmåendet hos säsongspanteringarna. Till våren avbildades här en skogshare och till sommaren en vackert inramad VGR-logga i och med att vi firade 25-årsjubileumsom en del av VGR. Vi har även publicerat en film om arbetet med att planera och genomföra vårt sommarflor.

Entréområdet är idag starkt påverkat av växthusprojektet, då byggbodar är placerade i området. Dessa fick under sommaren en inramning av vepor på byggstaket, som minskar intrycket något. Entréområdet kommer framöver att behöva utvecklas, bland annat för att få en fin övergång mellan entrérummet, nya växthus och befintlig trädgård. Det är viktigt att besökare välkomnas in i ett sammanhållet entrérum med känsla av att kliva in i en fredad botanisk värld, med vackra anläggningar som start på den vidare upptäcktsfärden i trädgården. Ett arbete pågår med att prioritera, tidsätta och kostnadsberäkna de olika projekten i entréområdet för kommande 5-årsperiod.

Urval av aktiviteter som genomförts inom verksamheten:

- Bevattningssystem har uppgraderats för en mer effektiv samt säkrare drift.
- En fastighetsutvecklingsplan har arbetats fram under ledning av förvaltningen för fastighet, stöd och service. Sedan tidigare finns beslutade principer för byggnader i Botaniska, som nu är en del av planen.
- Besökscentrum har haft kortare öppettider under vinterhalvåret, klockan 12-16, och under högsäsong klockan 10-18.
- Senhösten/vintern 2024 gjorde trädgården en satsning på vinterbelysning i entréområdet och vid Bergshuset för att stärka trädgårdens besöksupplevelse vintertid samt den upplevda tryggheten. Vinterbelysningen finansierades till del av bidrag från Botaniskas vänner.
- Under hösten på börjades en större ombyggnation i delar av Klippträdgården, för att skapa bättre förutsättningar för skötsel av växtsamlingarna och för att besökare lättare ska komma nära samlingen och få en ökad skönhetsupplevelse.

Foto: Västra Götalandsregionens logga pryder bildrabatten i Botaniska sommaren 2024 i syfte att uppmärksamma att det är 25 år sedan Botaniska blev en del av den då nybildade regionen!

Projekt Nya växthus och besökscentrum

Regionen satsar på nya växthus och besökscentrum i Botaniska och projektets första spadtag togs i januari, för projektets etapp 2. Under året har bygget sedan pågått, men trädgården har varit öppen som vanligt. Besökarnas vägval i trädgården har påverkats, då Fanny Gréns väg har varit avstängd för byggtrafik dagtid. En spång har anlagts i grönytan utmed vägen och den togs i bruk under maj. Huvudvägen stängs av vardagar, dagtid, med hjälp av en grind. Helger och kvällstid är det möjligt att passera på huvudvägen. En positiv effekt kan bli att fler besökare hittar alternativa vägar vidare i trädgården.

Under november påbörjades arbetet med att resa växthusstommarna vilket innebär att man nu kan börja ana hur de nya växthusen kommer att se ut. Arbetet har inneburit stor påverkan för verksamheten då tillgängligheten till växthusen är begränsad under dessa perioder. Större schaktarbeten har även genomförts på Fanny Gréns väg och området bakom befintliga växthus. Detta har inneburit trafikstörningar och problem med framkomlighet.

Foto från första spadtaget för Nya växthus och besökscentrum, i januari 2024. Från vänster: Anders Karlsson, vice ordförande i Botaniskas styrelse, Helen Persgren, ordförande i Botaniskas styrelse, Susanna Cassberg, 2:e vice ordförande i styrelsen för fastighet, stöd och service, Håkan Andersson, ordförande styrelsen för fastighet, stöd och service.

Foto: Byggområdet den 2 januari 2025, bilden är tagen från spången som leder besökarna förbi den periodvis avstängda huvudvägen.

2.1 Regional utvecklingsstrategi

Botaniskas arbete med den regionala utvecklingsstrategin sker främst genom aktiviteter som redovisas under avsnitt 2.2 med underrubriker.

2.2 Mål från regionfullmäktiges budget

2.2.1 Mål: Västra Götalandsregionen ska verka för en minskad miljö- och klimatpåverkan i Västra Götaland

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Botaniska redovisar sitt arbete under de uppdrag som förvaltningen har från miljö- och regionutvecklingsnämnden, se övriga rubriker under 2.2. Samtliga uppdrag och därmed målen kommer att uppnås.

2.2.1.1 Fokusområden: Den biologiska mångfalden ska stärkas och bevaras

Särskilt uppdrag från beställarnämnd: **Botaniska trädgården ska vara en verksamhet med internationell lyskraft som syns och engagerar.**

Aktiviteter som genomförts:

- Arbetet med Index Seminum (systemet där Botaniska delar fröer med andra botaniska trädgårdar) har i år även kompletterats med egna fröinsamlingar, bland annat från Abisko. Modernisering av

fröhanteringen i stort samt komplettering med långtidsförvaring i fröbank har påbörjats.

- Årets Index Seminum innehåller 121 högtintressanta poster som publiceras på BGCI's plattform (Botanic Gardens Conservation International) för fröbyte med betrodda samlingar.
- Den professor som finansieras till hälften av Botaniska, till hälften av universitetet, började i mitten av januari och har under året introducerats i verksamheten. Finansiering för ett av flera forskningsprojekt säkrades från Vetenskapsrådet under hösten.
- En forskningsstrategi har vuxit fram under året. Planen är att det slutförs inom kort.
- Botaniska har haft kontakter och drivit på arbetet med att en nordisk fröbank för vilda växter kommer till stånd, bland annat genom diskussioner med och studiebesök på NordGen (Nordiskt genresurscenter). Det är viktigt att de botaniska trädgårdarna i Norden är involverade och att det blir en stabil förvaltning.
- I mars deltog Botaniska på PCC-möte (Plant Collection Collaborative) i Atlanta samt insamlingsresa till Georgia. PCC har därefter ingått ett 10-årigt avtal med Kazakstan, Kirgizistan, Tajikistan och Uzbekistan, vilket innebär utökade samarbetsmöjligheter kring bevarandeprojekt kopplade till vår lök- och knölsamling.
- Botaniska har varit värd för EBGCs (European Botanic Gardens Consortium) årliga möte. Där togs fram en plan för europeiska botaniska trädgårdars rapportering av sitt arbetet inom ramen för GBF (Global Biodiversity Framework) vilket inkluderar en anpassning av GSPC (Global Strategy for Plant Conservation).
- Ett flertal medarbetare har hållit föredrag om Botaniskas arbete med biologisk mångfald och behovet av *ex situ*-bevarande, exempelvis för länsstyrelsen Östergötland, vid ISU-s årliga konferens i Grünberg, i samband med ett event på Millenium Seed Bank, Kew, samt för en rad dendrologiska (vedartade växter) föreningar i Nordamerika.
- Insamling av fröer från potentiella nya stadsträd har genomförts i Georgien tillsammans med Royal Botanic Gardens Kew.
- Botaniska har diskuterat samarbete inom forskning och bevarande med North West Forestry and Agricultural University i Yangling Kina, samt Belgrads Universitet och Belgrads Botaniska Trädgård i Serbien.
- En ansökan inom EUs Biodiversa+-program med Botaniska som huvudsökande har lämnats in tillsammans med sju partners från de Nordiska länderna, titeln är ACT-NORD: Art and Conservation of Threatened Nordic Plants.
- Boken *Genom Floras Riken* färdigställdes av författaren Torgny Nordin, på uppdrag av Botaniska, och lanserades i samband med invigningen av Bergshuset den 6 april.

Foto: Besök av Chiles generalkonsul och Chiles ambassadör i april 2024, för att titta på Påsköträdet, till höger i bild.

2.2.2 Mål: Bygga kompetens - för kompetensförsörjning och livslångt lärande

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Särskilt uppdrag från beställarnämnd: **Göteborgs botaniska trädgård ska ha en så hög standard på växtsamlingarna och en tillgänglighet som möjliggör forskning och kvalificerad utbildning.**

Aktiviteter som genomförts:

- Botaniska samling innehåller 20 215 accessioner varav 9 234 stycken har status "uppdaterats" under 2024.
- En förstudie för fröbank har genomförts, och arbetet med modernisering av fröhanteringen inklusive långtidsförvar i fröbank har påbörjats.
- Samarbetet har fördjupats med den ideella organisation som tillsammans med Bodens kommun driver projekt för att få till en botanisk trädgård i norr. Förvaltningen anser att detta är ett viktigt samarbete då det bidrar till att säkra unika växtsamlingar.
- Trädgårdens personal har organiserat och medverkat i floristikundervisning på universitetet och då använt trädgården med omnejd till undervisning.
- Botaniska har som en del av projektet Bioblitz 2024 handlett en student från Uppsala universitet under projekt titeln "Bioblitz Göteborg –

Medborgarforskning i artkunskapens namn

- Botaniska har medverkat på Vårmarknad Nordstan med presentationerna "Bioblitz 2024" och "Fältarbete i Brasilien"
- Botaniska har tagit emot och utbildat ett stort antal studenter från SLU och Gunnebo i samband med trädutplanteringar.
- Ett antal visningar av samlingarna med tema bevarande av biologisk mångfald har genomförts av trädgårdens medarbetare.
- Herbariebelägg har tagits på delar av samlingarna, främst lökväxter, där detta saknats.
- En resa till norra Rumäniens bergstrakter av två trädgårdsmästare har resulterat i viktiga insamlingar av fröer från ängs- och hagmarker med mycket lång kontinuitet, samt påfyllnad av kunskap kring skötsel av ängsmarker.
- Kompetens kring nya regelverk gällande import och export av fröer och annat levande växtmaterial till och från EU har byggts upp i samband med att material från olika insamlings-expeditioner har delats med samarbetspartners i USA och Storbritannien.
- Fler trädgårdsmästare använder Floria som en del i kureringen och tillgängliggörandet av våra växtsamlingar för forskning och utbildning.

Vetenskapliga publikationer

- **Kainulainen K, Sjöman H, Aldén B** Sorbus erythrosepala Kainul., Sjöman, Aldén, sp. nov. (Rosaceae), a new rowan from Yunnan, China. 2024 Adansonia, 45(21), 337-342.
- Persson A S, von Post M, Kjellberg Jensen J, Andersson H, Ekblad A, Gabriel A, Ignell S, Isaksson C, Jarman P, **Klingberg J**, Lindeblad C, Lisberg Jensen E, Mattsson M, Mårtensson F, Perrigo A, Nyquist Malmsten M, Rosdal A, Roslund M, Wullekord M C (2024) *Natur på skolgården för lärande, hälsa och hållbarhet*, Policy brief, Biodiversity and Ecosystem Services in a Changing Climate, Lunds University.
- Watne Å, Olofson H, Lindén J, **Klingberg J**, Gustafsson M. Urban greenery for air pollution mitigation. 2024 IVL Svenska Miljöinstitutet, Gothenburg.
- **Krüger Å, Weststrand S** Collaboration for Conservation in the Nordic Network of Botanic Gardens Towards the Global Biodiversity Framework. 2024 BGjournal 21(1): 31–33.
- Daiyoub A, Freeth T, Langhorne J, **Nilson J**, Hall T, Mas SS. 1090. Iris nusairiensis Mouterde: Iridaceae. Curtis's Botanical Magazine. 2024 Mar;41(1):41-58.
- **Sjöman H**, Watkins H, Kelly LJ, Hiron A, **Kainulainen K**, Martin KW, Antonelli A. Resilient trees for urban environments: The importance of intraspecific variation. Plants, People, Planet. 2024 Nov;6(6):1180-9.
- Levinsson A, Emilsson T, **Sjöman H**, & Wiström B Using stomatal conductance capacity during water stress as a tool for tree species selection for urban storm water control systems. 2024 Urban Forestry & Urban Greening, 91, 128164.
- Tamene G, **Sjöman H**, Sang ÅO, Yeshitla K, Belay B, Tesfaye E, Levinsson A. A functional trait-based assessment of urban street tree selection for Ethiopia. Frontiers in Sustainable Cities. 2024 Oct 14;6:1451930.

- Parker T, **Verboom GA**, Ellis AG, Manning JC, Bergh NG. Widely acclaimed but poorly named: Phylogeny and systematics of the African daisy genus *Dimorphotheca* (Asteraceae, Calenduleae). *TAXON*.
- Valdespino IA, Korall P, **Weststrand S**, López CA, Tang JY, Shalimov A, Zhang XC. Rebuttal to “(2943) Proposal to conserve *Selaginella*, nom. cons., (Selaginellaceae) with a conserved type”: An unwarranted and disruptive idea. *Taxon*. 2024 Apr;73(2):573-85.

Populärvetenskapliga publikationer

- **Sjöman H**, Hiron A. 6 separata artiklar kring odlingsvärda träd för urbana miljöer. 2024 ARB-Magazine, Arboriculture Association, UK.
- **Sjöman H**, Slagstedt J. 8 separata artiklar 'Växtekännarens val' kring odlingsvärda träd och buskar för offentliga miljöer. 2024 Tidskriften Landskap.
- **Sjöman H**, Anderson A. Mindre texter i engelska och amerikanska trädgårdstidskrifter kring val av träd, kopplat till boken 'The Essential Tree Selection Guide' (Sjöman & Anderson, 2023).

Foto från forskningsprojektet "Toleranta träd för att främja hållbara städer i ett förändrat klimat". Samarbetsprojekt mellan Göteborgs universitet, SLU och Botaniska.

2.2.2.1 Fokusområden: Kraftsamla för fullföljda studier

Särskilt uppdrag från beställarnämnd: **Botaniska ska nå barn och unga i hela regionen.**

Året i siffror

- 360 lektioner har genomförts totalt vilket innebär att Botaniska mött cirka 4320 elever (varav 24 lektioner med deltagare utanför Göteborg).
- 168 studenter, blivande lärare, har fått undervisning i Botaniskas pedagogiska verksamhet.
- 62 vuxna elever från andra fortbildningar har varit i Botaniska.
- 582 deltagare i andra aktiviteter har mötts av Botaniskas pedagoger (framförallt lov- och helgaktiviteter), varav cirka hälften var barn
- Så vilda! har engagerat cirka 4000 barn under året

Skolträdgården och lektioner

- Odling med totalt 5 klasser från tre skolor med låg måluppfyllelse från Hjällbo, Kortedala och Tynnered (totalt 75 elever). Klasserna kom till oss vid fyra tillfällen, vilket motsvarar 112 undervisningstimmar.
- Överlämnat 18 av våra gamla pallkragar till Kungsladugårdsskolan som vill starta en skolträdgård.
- Inom SamBio har tre nyutvecklade lektionsupplägg tagits fram: Rötternas hemliga liv under jorden, Eken – en nyckel till mångfald, Eken – en nyckel till myller och mångfald.

Lov- och familjeaktiviteter

- Februarilovet: Upptäck mossornas fascinerande värld genom lupp och konst. På Göteborgs Konsthall, 118 deltagare, samt i anslutning till detta en seniorvisning om mossor (35 vuxna).
- Påsklovet: Så lättodlade örtekryddor och göra växtskyltar i lera samt aktiviteter i Nordstan inför bioblitz totalt cirka 200 deltagare.
- I Vetenskapsfestivele som hade tema "Vågor", bidrog Botaniska med aktiviteten "VÅGa odla" i vår nya skolträdgård (cirka 50 deltagare), samt bidrog med koncept och material till Experimentverkstaden, stationen "Plantera mera".
- Bioblitz Slottsskogen: Aktivitet - pressa växter. Cirka 30 deltagare.
- Två fladdermusvandringar i samarbete med Göteborgs naturhistoriska museum, ca 100 deltagare.
- Höstlovet: Lyktor av papper och höstlöv. ca 100 deltagare.

Fortbildningsdagar för studenter, lärare mm

- GU: två halvdagarskurser för blivande förskollärare VT 60 deltagare. Höstens planerade heldagarskurser för blivande förskollärare blev inställda av GU pga bristande ekonomi
- Introduktionskväll för lärare på Konsthallen under den pågående utställningen Långsamhetens vällust. 12 deltagare
- Föreläsning för Svenska kyrkans odlarcirkel Stenungssund. Tema Kretslopp. Ca 20 deltagare
- Projekt "Odlar hela livet" – Attention 3 workshops med olika teman, cirka 9 deltagare per tillfälle.
- GU Internationell kurs med temat "Foraging wild edible plants, their use, and the Swedish law of common access". Fyra tillfällen med cirka 50 deltagare.
- GU Internationell kurs med temat "Is species knowledge important? Let's

- talk about that and more". 2 tillfällen 50 deltagare (EXPBIO)
- I samarbete med pedagoger från Göteborgs Konsthall och utställningen *Långsamhetens vällust* ordnades en introduktionskväll för lärare, sju lektioner, en seniorvisning och sportlovaktiviteter.

SamBio (GGBC, Göteborgs centrum för biologisk mångfald)

Projektet SamBio ("Samverkan för biologisk mångfald – kunskap, känsla, krafttag") leds av GGBC vid Göteborgs universitet och samlar 22 partners från hela regionen (olika organisationer i GGBC's partnerskap, museer, science centers). Partners har mötts vid drygt 35 tillfällen för att gemensamt forma projektet. Botaniskas pedagoger har i huvudsak arbetat med följande:

- tagit fram lektionsmaterialet "Escape box Eken".
- utvecklat skolprogrammet och uppdragskatalogen "Naturuppdraget".
- skrivit delar och granskat text samt layout av läromaterialet "Ett skolprogram om biologisk mångfald".
- under hösten genomfört 10 lektioner (motsvarande 66 lektionstimmar).
- Science center Navet/Borås har gästat oss med lektionen "Spela spelet om skogen".

EXPBIO (EU-projekt med Botaniska som lead partner)

Projektet EXPBIO ("Expanding transnational capacities to strengthen plant biodiversity and restoration in the North Sea Region") samlar 8 partners från 5 länder som delar visionen att stärka den biologiska mångfalden i Nordsjöregionen. Botaniska leder projektet och ansvarar för arbetspaket 4 med syfte att höja medvetenhet och kunskap om biologisk mångfald, engagera skolor och allmänheten genom medborgarforskning och aktiviteter.

- Uppstart av EXPBIO 11-13 mars då partners var inbjudna till Göteborg, Regionens hus och Botaniska trädgården.
- Arbetspaket 4 har startats upp under våren där samtliga partners tillsammans och var för sig har planerat sina kunskapshöjande insatser runt biologisk mångfald.
- Partnermöte två genomfördes den 24-26 september i Gelderland.
- Två ytor i Botaniska om vardera 100 m² anlades i oktober där test av tyska respektive svenska fröblandningars attraktion på pollinatörer ska genomföras inom ett tyskt forskningsprojekt.

Så vilda!

Projektet fortsätter som en del av projektet EXPBIO. Under året deltog 4 000 elever från cirka 65 skolor och förskolor från regionen och andra delar av landet (Bengtsfors, Skara, Alingsås, Partille, Munkedal, Ulricehamn, Mark, Vårgårda, Tjörn, Herrljunga, Lerum, Uddevalla, Karlsborg, Göteborg, Töreboda, Skövde, Kungsbacka, Järfälla, Nacka, Västervik). Deltagarna har fått frön, arbetsmaterial samt filmer och de lärare som är aktiva har fått två digitala kickoffs. Ny animerad film är under arbete och beräknas vara klar till i början av 2025. Denna ska sedan kunna användas av alla partners inom EXPBIO.

Inom Så vilda!/EXPBIO kommer forskning att genomföras på barns förhållande till lärande och biologisk mångfald. En av trädgårdens pedagoger har antagits till forskarskolan CUL vid Göteborgs universitet. Inom ramen för detta har två enkäter för lärare tagits fram.

2.2.3 Mål: Kultur för ökad inkludering, bildning och konstnärlig frihet

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Botaniska redovisar relevanta insatser under fokusområdet, avsnitt 2.2.3.1.

2.2.3.1 Fokusområden: Kulturen ska både nå och angå fler i hela Västra Götaland

Särskilt uppdrag från beställarnämnd: **Göteborgs botaniska trädgårds unika verksamhet ska vara en del av besöksnäringen i Västra Götaland och Botaniska ska vara en angelägenhet för hela regionen.**

Året i siffor:

- Besökare under perioden - 607 923 (jmf 2023: 659 785)
- Följare på Facebook - 34 779 (jmf 2023: 33 750)
- Följare på Instagram - 38 580 (jmf 2023: 37 006)
- Botaniskas Youtubekanal - 1760 ((jmf 2023: 1480)

Aktiviteter som genomförts:

- Event och programverksamheten 2024 drivs på Botaniskas normalnivå. Inga extra satsningar. Programmet har tagits fram i tryckt version.
- Vårt treåriga samarbete med Konstpedemin är nu avslutat. Voljären, som under 2023 har funnits i entréområdet, har monterats ned (den gick tyvärr inte att flyttas).
- Jan-april: Långsamhetens vällust, Zheng Bo. Utställning och visningar i samarbete med Göteborgs Konsthall med tema mossor.
- 29 feb-17 mars: Blomtryck. Utställning i Floras Rike.
- Invigningen av Bergshuset och Lökträdgården genomfördes den 6 april. Inför detta gjordes anläggningsarbeten och nyplanteringar i och runt Bergshuset och Lökträdgården, liksom komplettering av miljöerna med specialdesignade sittpuffar och adekvat skyltning.
- 28 april: Hanamifirande med en utställning om kalligrafi och workshop: Gräs, insekter och väsen. Utställning i Floras rike
- Uppskattade vandringar på till exempel temat humlor, fjärilar och fåglar har hållits för trädgårdens besökare. Trädgårdens anställda har visat Vårblommande träd och buskar, Klippträdgårdens bestånd av växter från Himalaya, Praktfulla perenner med mera.
- Förutom rörliga inlägg i sociala medier spelades två filmer in. Trädgårdsmästare Birgitta Hagelin berättar om Botaniskas arbete med sommarblommor och en drönarfilm om Botaniska i vårskrud. Den senare visas på Turistbyrån, Kungssportsplatsen.
- Örtagårdens dag genomfördes den 24 augusti tillsammans med Svenska Örtasällskapet.
- Skärmutställningen SURR av föreningen Pollinera Sverige har stått i trädgården sedan i maj.
- I galleri Floras Rike har tre olika fotoutställningar visats.
- En utställning med blommande bonsaiträd har genomförts i Stolpboden.
- Besökarflödet och försäljningen har fortlöpt normalt trots byggnationer i

trädgården. God tillströmning av utländska besökare.

- Hagabadet genomförde sitt årliga yogaevent på stora gräsmattan med fler än 1000 deltagare.
- Scener ur TV-serien *Tordyveln flyger* spelades in i Örtagården. Serien kommer att visa på SVT och finansieras delvis av Film i Väst.
- Sveriges trädgårdsamatörer hade sitt årliga riksmöte i Botaniska med fler än 100 deltagare från hela Sverige. De höll också en växtmarknad som var öppen för allmänheten.
- Botaniska deltog i tävlingen som kallas *Sammanlaget*, där studerande inom marknadsföring på Yrigo, högre yrkesutbildning Göteborg, hade fått i uppgift att pitcha olika förslag till reklamkampanjer för Botaniska.
- Göteborgsslöjdarna har varit på plats i Roten vid två tillfällen, dels med sin höstslöjdsmarknad i september, dels med julmarknad i december.
- I Galleri Floras rike har två utställningar visats under hösten - *Kalligrafiska fragment* av konstnär Anneli Pihlgren och Halmens hus i Bengtsfors utställning *Att gripa ett halmstrå*.
- I stolpboden genomfördes återigen utställningen *Äpplen och päron* med sortbestämning under två helger. Evenemanget var välbesökt och avslutades med den ekologiska marknaden Höstens skafferi.
- Ett flertal datum genomfördes svampbestämning med experter på plats i Besökscentrum.
- Trädgårdens anställda har genomfört visningar av trädgården, dels Kulturträdgårdarna med fokus på höstens växter, dels arboretet med fokus på träd med ursprung i Nordamerika.
- Under höstlovet genomförde våra pedagoger höstlovsaktivitet i Roten. Barn och vuxna fick skapa lyktor av papper och höstlöv.
- Den årliga Carl Skottsbergföreläsningen, till minne av Botaniska trädgårdens grundare, hölls på Göteborgs naturhistoriska museum för medlemmar i Botaniskas Vänner. Dr Åslög Dahl, ansvarig för Pollenlaboratoriet vid Göteborgs universitet, föreläste om hur information från pollen hjälper oss att förstå vad som händer i våra ekosystem.
- I Botaniskas sociala medier publicerades en julkalender om barrväxter som genererade stor uppmärksamhet.
- Besökscentrum bjöd in till ett par workshops där olika typer av dekorationer skapades.
- Nio avsnitt av Botaniska trädgårdspodden har publicerats.
- Fjärde episoden i kortfilmserien där vi följer växthusbygget skapades och publicerades. Denna handlade om bygget av etapp 2. Dessutom gjordes en övergripande drönarfilm med hösttema. En vinterfilm är nu på gång.
- Botaniska genomför under december en varumärkesmätning bland invånarna i Västra Götaland. Resultatet ska ge en bild av hur allmänheten ser på Botaniska och vilka drivkrafter som finns att besöka trädgården.

Botaniska i pressen

- SVT nyheter väst hade inslag om Botaniskas deltagande i den botaniska världskongressen i Singapore.
- En intendent var en av medförfattarna till en artikel som spreds till mer än 400 tidningar via TT.
- Intervju i Sveriges radio om beslutet att ändra namn på vissa växter då de kan anses vara stötande.

- GP 24 aug: "*Så odlar du på hösten*" där en av våra trädgårdsmästare stod för expertisen.
- GP 16 sep: "*Så vet du vilken äppelsort du har i trädgården*" - ett reportage från vår utställning Äpplen och päron med sortbestämning.
- GP 18 sep: "*Botaniska köper frysar – unik fröbank under uppbyggnad*" - vårt handlande beskrivs som en säkerhetsåtgärd för att arter inte ska dö ut.
- GP 29 nov: "*Tio julmarknader att besöka i och runt Göteborg*" - Botaniska lyfts som en av dessa.
- SR P4 Skaraborg 15 okt: Botaniskas botanist Henrik Sjöman intervjuades kring ekollon.
- SR P4 Karlavagnen 15 okt: Botaniskas botanist Henrik Sjöman medverkade för att prata om skog.
- Tidningen Skogen #9 15 okt: "Rumänsk bok kan hitta ett nytt hem i Sverige" - Botaniskt Henrik Sjöman intervjuas kring arbetet med att finna framtida träd och ekotyper av träd för skogsbruket.
- Podden Naturmagasinet 26 nov: Ett inslag om orkidéer där botanist Åsa Krüger medverkade.
- SR, P1 Naturmorgon 21 dec: Ett inslag om ormbunkar med botanist Stina Weststrand.

Utmärkelser

- Våra intendenterna Åsa Krüger och Stina Weststrand tilldelades det prestigefyllda *2024 Marsh Awards* från Botanic Gardens Conservation International (BGCI) för sitt utåtriktade arbete genom bl.a. Botaniska trädgårdspodden.
- Den världsledande resesajten TripAdvisor gav Botaniska utmärkelsen Travellers Choice.
- Vår trädgårdsmästare Marika Irvine, har tilldelats det prestigefyllda priset *Kath Dryden Award!* Hon får priset för sitt förtjänstfulla arbete med att främja kunskap om och förståelse för odling och nya växtintroduktioner av alpina växter. Priset delas ut av välgörenhetsorganisationen *Alpine Garden Society*.

Foto: Årets vinnare av Marsh Awards, intendenterna Åsa Krüger och Stina Weststrand, som får priset för sitt arbete med Botaniska Trädgårdspodden. Läs mer om priset på Marsh Awards webb: <https://www.marshcharitabletrust.org/award/marsh-award-for-education-in-botanic-gardens/>

2.2.3.2 Fokusområden: Stärk Västra Götalandsregionens arbete med demokrati och yttrandefrihet

Botaniskas olika evenemang och aktiviteter i stort stärker regionens arbete med demokrati och yttrandefrihet. Inga särskilda aktiviteter redovisas här utan hänvisas till andra rubriker.

2.2.4 Mål: Ökad måluppfyllelse för Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål

- Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Botaniska miljödiplomerades under hösten 2023 och arbete har fortsatt i enlighet med de rutiner som finns inom förvaltningen i syfte att minska den interna miljöpåverkan. Under senhösten genomfördes en egen revision av miljödiplomeringen och Botaniska befanns fortfarande hålla måttet för att inneha en miljödiplomering. Ny miljösamordnare utsågs. Lagbevakning miljö har genomförts under året.

2.2.4.1 Fokusområden: Minska Västra Götalandsregionens miljö- och klimatpåverkan enligt miljömål 2030

Botaniskas verksamhet arbetar med att successivt minska den egna miljöpåverkan. Botaniska kan ge störst effekt på möjligheten att nå målet om vi genom vår kunskapsspridning kan få fler att förstå hur och vad man kan göra för att minska påverkan på den biologiska mångfalden. Läs mer om detta under andra rubriker. Botaniska arbetar också successivt med att ersätta fossildrivna

fordon och redskap med batteridrivna. Exempelvis har antalet robotklippare i år ökat vilket medfört mindre utsläpp från konventionell gräsklippning.

2.2.4.2 Fokusområden: Öka integreringen av mål för social hållbarhet 2030 i Västra Götalandsregionens huvuduppdrag

Förvaltningen har inte formulerat egna mål för 2024 men Botaniska fungerar som en rofylld och trygg mötesplats för människor av alla åldrar.

Foto från öppningen av Hanami 2024. Miljö- och regionutvecklingsnämndens ordförande Madeleine Jonsson öppningstalade. Hanamin var välbesökt med omkring 18 000 besökare i Botaniska under dagen.

2.3 Regiongemensamt

2.3.1 Hållbarhet

Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål, Mål för social hållbarhet 2030 och Miljömål 2030, antogs av regionfullmäktige 2021. Hållbarhetsmålen omfattar alla Västra Götalandsregionens nämnder och styrelser, förvaltningar och bolag.

2.3.1.1 Miljö

Botaniska har en viktig roll i miljöarbetet i regionen, i kraft av sin expertis inom området biologisk mångfald. Här nämns några av de aktiviteter som gjorts under året som inte tagits upp under andra rubriker.

- Flertalet föreläsningar har hållits på tema miljö, biologisk mångfald, nyttan av grönska för stadsluft i städer mm som samlat över 400 åhörare

- på GU, Länsstyrelsen m fl.
- En medarbetare har varit utlånad på 50% till GU som föreståndare för GGBC - Gothenburg Global Biodiversity Centre.
- En medarbetare har sedan sommaren varit utlånad på 50% till koncernkontoret för arbete med biologisk mångfald.
- En förstudie för fytosanering av området "Skogsträdgården" i Botaniska i samarbete med Sweco blev klar i början av 2024.
- En ansökan till Richertska stiftelsen samt Tuffo förstudie tillsammans med Chalmers har lämnats in, och en provtagningsplan för ytan har tagits fram och genomförts tillsammans med Sweco.

För externa medel finns delaktighet i följande forskningsprojekt:

- FORMAS-finansierade forskningsprojektet "Toleranta träd för att främja hållbara städer i ett förändrat klimat". Göteborgs universitet är projektledare och medelförvaltare och projektet pågår 2022-2025.
- FORMAS-finansierade nyttiggörande-projektet "Urban grönska för ren luft". IVL Svenska Miljöinstitutet är projektledare och medelförvaltare och projektet pågår 2024-2025.
- FORMAS-finansierade projektet "*Gestaltad urban grönska för en hälsosam livsmiljö*". IVL Svenska Miljöinstitutet är projektledare och medelförvaltare och projektet pågår 2024-2028 (4 år).
- FORMAS-finansierade kommunikationsprojektet "*Grön tät stad*". IVL Svenska Miljöinstitutet är projektledare och medelförvaltare och projektet pågår 2024-2026 (2 år).
- Handledning har skett för en student som genomförde sitt examensarbete (30 hp) i miljövetenskap under januari-juni 2024 vid Institutionen för biologi och miljövetenskap inom forskningsprojektet "*Toleranta träd för att främja hållbara städer i ett förändrat klimat*".
- Arbetet *Expert views on species selection for urban tree planting* redovisades 240529.

2.3.1.1.1 Resurseffektivt och giftfritt

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Botaniska arbetar på ett resurseffektivt och giftfritt sätt och bedömer mot bakgrund av det att målet uppnås för verksamheten. Exempel på vad vi gör inom Botaniska:

- Allt trädgårdsavfall komposteras och all producerad kompost används i verksamheten. Detta leder också till minskade inköp av jord och ev annat hit-transporterat odlingssubstrat.
- Botaniskas butik arbetar kontinuerligt för att öka andelen miljömärkta varor i butiken och skapa en tydlig miljöprofil.
- Botaniska tillämpar i första hand biologiskt växtskydd.
- Arbetet med att förbättra kemikaliehanteringen pågår kontinuerligt i form av inventering, utrensning, utredning om utbyte av produkter samt utvecklande av rutiner.

2.3.1.1.2 Låg klimatpåverkan

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Botaniska arbetar för att få så låg klimatpåverkan som möjligt och bedömer mot bakgrund av det att målet uppnås för verksamheten. Exempel på vad vi gör inom Botaniska:

- Robotgräsklippare har köpts in under året och testats på några områden för att minska klippning med våra stora gräsklippare.
- Alla våra arbetsfordon förutom stortraktor och redskapsbärare är eldrivna och vi arbetar med att övergå till batteridrivna handredskap (t ex lövblås, grästrimmer). För övriga maskiner har vi där det är möjligt övergått till den fossilmfria dieseln HVO100.
- Botaniska arbetar för att minska miljöpåverkan från tjänsteresor och följer Västra Götalandsregionens rese- och mötespolicy.
- Medarbetarna uppmuntras till ett hållbart resande till och från arbetet till exempel genom att Botaniska deltar i *En cykelvänlig arbetsplats*.

2.3.1.2 Social hållbarhet

Botaniska fungerar som en rofylld och trygg mötesplats för människor av alla åldrar. Det märktes särskilt tydligt under pandemin då många sökte sig hit. Forskning visar att tillgång till gröna miljöer främjar ett gott liv. Besökare, patienter och personal från Sahlgrenska använder trädgården som en plats för avspänning och rekreation.

Samverkan med civila samhället sker kontinuerligt genom samarbeten med föreningar och intresseorganisationer. Botaniskas egen vänförening har omkring 7000 medlemmar. Undervisning sker ofta utomhus, och utomhuspedagogik har i forskningsstudier visat sig främja inlärande och koncentration samtidigt som stressen minskar. Flera studier visar att fysisk aktivitet utomhus i unga år ger bättre förutsättningar för ett liv med god hälsa.

2.3.2 Inköp

Inget att redovisa.

2.3.3 Säkerhet och beredskap

Botaniska har under året varit utsatt för ett antal incidenter i form av stölder, inbrott, inbrottsförsök samt skadegörelse/åverkan. Kameraövervakning på bakomliggande arbetsytor har planerats under året och beräknas vara i drift under första kvartalet 2025.

Alla incidenter som inträffar dokumenteras i en incidentrapport. Stölder och skadegörelser polisanmäls. Antal incidenter under året är 44.

2.3.4 Intern kontroll

Uppföljning av kontrollmoment i Botaniskas interna kontrollplan genomförs i dialog med styrelsen enligt fastställd tidplan. Inga allvarliga avvikelser har

noterats under året.

Vid sidan av styrelsens interna kontroll följer förvaltningen upp avvikelser i förvaltningsövergripande plan för egenkontroll enligt tidplan. Inga allvarliga avvikelser har noterats under året.

Fortsatt är det viktigt att inom växthusprojektet noga följa risken att unikt växtmaterial dör samt hur arbetsmiljön för Botaniskas medarbetare påverkas. En oannonserad arbetsmiljörend i evakueringsväxthuset och utanförhängande ytor genomfördes i april och arbete med åtgärder pågår.

3 Medarbetare

3.1 Mål från regionfullmäktiges budget

3.1.1 Mål: Västra Götalandsregionen ska vara en ledande och attraktiv arbetsgivare med konkurrenskraftiga löner och ett hälsofrämjande ledarskap som grund

◆ Målet kommer delvis att uppnås/Målet är delvis uppnått

Botaniska gjorde en analys av förvaltningens löneläge under 2022-2023 och kunde konstatera att lönerna inte var konkurrenskraftiga. En satsning gjordes inom ramen för löneöversynen 2024 för att åtgärda en del av problemet, vilket var positivt men långt ifrån tillräckligt. Frågan behöver fortsatt prioriteras. Detta är anledningen till att målet endast bedöms uppfyllas delvis. Se mer nedan.

Botaniska har under året fått beviljat insatser inom arbetsmiljösatsningen. Inom ramen för detta så har arbete gjorts för att stärka ledarskapet och tydliggöra roller och uppdrag. Detta har bland annat inneburit att förvaltningen nu har en funktionsbeskrivning för rollen som gruppleddare.

3.1.1.1 Fokusområden: Fortsatt arbete med konkurrenskraftiga löner

2024 avsatte Botaniska budget för en strategisk satsning på lönerna, mot bakgrund av den analys av BAS-befattningar och regionens målvärden som gjordes 2022-2023. Satsningen har genomförts inom ramen för ordinarie löneöversyn och löneutfallssamtal hölls under maj månad. Fortsatt arbete för att nå konkurrenskraftiga löner behövs de närmaste åren.

3.1.1.2 Fokusområden: Arbetet med att nå normtal för antal medarbetare per chef ska följas för att förutsättningar för första linjens chef ska förbättras

Botaniska överstiger inte normtalen. Medarbetarundersökningen visar på ett förbättrat resultat inom område *Ledarskap*.

3.1.2 Mål: Medarbetares arbetsmiljö ska förbättras genom satsning på återhämtning och avlastning och inflytande över sin arbetsmiljö

◆ Målet kommer delvis att uppnås/Målet är delvis uppnått

Botaniska har fortsatt utmaningar med arbetsmiljön i de gamla växthusen som kallas evakueringsväxthus. Där finns växtsamlingarna under tiden som nya växthus byggs. Eftersom det är många växter som ska få plats så är det trångt. Ytterligare svårigheter är att markytan är ojämn, buller/störningar från den närliggande byggnationen och gamla tekniska system. Under 2024 genomfördes en oannonserad fysisk skyddsron i evakueringsväxthusen och närliggande område utanför. De avvikelser som identifierades har resulterat i ett antal planerade åtgärder som till största delen har genomförts.

Målet bedöms enbart som delvis nåtts eftersom arbetsmiljön fortsatt är delvis otillfredsställande.

Arbetsskador och tillbud

Under tertial 3 har tre tillbud rapporterats. Ett av dessa tillbud faller under Västfastigheters ansvarsområde inom ramen för byggprojektet. Inga arbetsskadeanmälningar har inkommit.

Årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet

I den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet har Botaniska valt ut två förbättringsområden och ett bevarandeområde (GBT 2024-00168).

Förbättringsområden

1. Uppföljning och utvärdering av den digitala arbetsmiljön ur ett arbetsmiljöperspektiv (kvarstår från 2023).

Bedömning: Uppföljning sker bland annat vid arbetsmiljö ronder men det saknas en övergripande identifiering av vilka system som varje yrkesroll behöver arbeta med och i vilken omfattning. *Risk:* Risk för digital utmattning och hög resursåtgång.

Åtgärd: Fortsatt kartläggning av olika yrkesrollers behov av digitala verktyg/system.

2. Information om allvarliga risker behöver stärkas för att säkra att alla medarbetare känner till riskmoment.

Bedömning: Det behöver säkerställas att alla medarbetare har fått och får kontinuerlig information om allvarliga risker i verksamheten.

Åtgärd: Information om allvarliga risker ges vid introduktionen samt vid personalmöte. Informationen ska också finnas på Insidan.

Bevarandeområde

1. Förvaltningen har ett strukturerat och levande arbetsmiljöarbete i vardagen (kvarstår från 2023).

Bedömning: Förvaltningen arbetar strukturerat med identifiering av risker, uppföljning och åtgärder. Det gäller både den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön samt avvikelserapporteringen. Detta ska kvarstå.

3.1.2.1 Fokusområden: Ta bort onödiga administrativa uppgifter för medarbetare

I den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet identifierades risk för digital utmattning och resursåtgång på grund av mängden digitala system och krav på digital kompetens. Förvaltningen arbetar fortsatt med att identifiera behov av IT-kompetens och digitala system utifrån yrkesroll och arbetsuppgifter. I januari genomfördes en enkätstudie med målgrupp alla medarbetare. Svaren visade att kraven på kompetens i regionala IT-system, till exempel SOFIA och Plan & Styr, upplevs både vara för höga respektive för låga - allt beroende på yrkesroll. Botaniska kan konstatera ett tydligt motsatsförhållande i fokusområdet att ta bort onödiga administrativa arbetsuppgifter samtidigt som de regionala systemen innebär en allt större komplexitet och kunskapskrav för den vanliga användaren. Flera av systemen är för komplexa för en sällananvändare.

3.2 Arbete mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier

Botaniska har informerat samtliga medarbetare om hur man anmäler kränkande särbehandling och alla sorters trakasserier. Årets medarbetarundersökning visar att 8% har varit utsatta för kränkande särbehandling på arbetet, detta är något under snittet för VGR. Antal som svarat att man vet hur man anmäler har ökat betydligt från förra mätningen. Inga anmälningar har rapporterats.

3.3 Personalvolym och personalstruktur

Personalvolym nettoårsarbetare

Antal nettoårsarbetare	2024 - december	2023 - december
Tillsvidareanställd	48	48
Visstidsanställd	2	1
Totalt	50	49
Antal medarbetare (varav tillsvidare anställda)	59 (53)	55 (53)

Antalet tillsvidareanställda nettoårsarbetare är en fler än föregående år. I antalet nettoårsarbetare ingår tre medarbetare som är anställda via VIA-projekt i VGR. Ovan redovisade siffror avser period december. Antalet nettoarbetare varierar mycket under året beroende på mättillfälle. Under vår och sommarsäsong är det ytterligare 20 visstidsanställda som arbetar säsong vilket ger ca 80 medarbetare på plats.

Övertid

Övertid per övertidsgrupp, ack	2024	2023
Mertid	4	209
Enkel övertid	66	94

Övertid per övertidsgrupp, ack	2024	2023
Kval övertid	694	742
Totalt	764	1045

Övertidstimmar har minskat med 26% mellan åren 2023 och 2024. En förklaring till minskningen är att 2023 innebar mycket övertid i samband med firandet av Botaniskas 100-årsjubileum.

Sjukfrånvaro

Akkumulerad sjukfrånvaro under året var 6,4 % att jämföra med 6,7 % föregående år. Dvs en liten minskning. Sjukfrånvaro har varierat mycket kraftigt mellan olika månader vilket tyder på att vi har haft mycket smittor i samhället vid vissa tillfällen.

3.4 Företagshälsovård

Verksamhetsplan för 2024 som togs fram tillsammans med *Hälsan och Arbetslivet* har genomförts. TBE-vaccination och stelkrampsvaccination har genomförts enligt årlig rutin (stelkramp infördes som ny rutin från och med i år). Stöd har funnits till projekt Nya växthus och besökscentrum. Som nämnts ovan har Botaniska haft stöd inom arbetsmiljösatsningen.

4 Ekonomi

Från och med 2024 har Botaniska erhållit en utökad ekonomisk ram från miljö- och regionutvecklingsnämnden, där en stor del har avsatts för att täcka kostnader för medverkan i växthusprojektet. Förvaltningen har arbetat fram en långsiktig ekonomisk plan för att ha kontroll över påverkan från växthusprojektet på förvaltningens övergripande ekonomi. Den långsiktiga ekonomiska planen har ett sexårsperspektiv och kommer regelbundet uppdateras i takt med att projektet utvecklas.

4.1 Resultat

Botaniska trädgården visar ett positivt resultat på 1 057 tkr. Jämfört med budget är detta en positiv avvikelse på 1 057 tkr.

Botaniska har under året haft som ambition att redovisa ett överskott för att reducera det negativa egna kapitalet om knappt 400 tkr som förvaltningen genererade 2023. Det har möjliggjorts bland annat genom vakanser som inte ersatts direkt. Under året har förvaltningen sålt arbetsfordon vilket har genererat oväntade intäkter om nästan 400 tkr.

Rapportrad	Utfall År 2024	Budget År 2024	Utfall Fg År 2023	Avvikelse utfall-budget	Förändring % utfall/utfall
Försäljning varor och tjänster	6,3	6,7	7,1	-0,4	-0,1
Driftbidrag	53,3	53,3	36,8	0,0	0,4
Övriga intäkter och bidrag	13,7	10,0	22,8	3,8	-0,4
S:a Verksamhetens intäkter	73,3	70,0	66,7	3,3	0,1
Personalkostnad inkl inhyrda	-42,8	-43,9	-37,7	1,0	0,1
Material och varor	-6,9	-5,6	-6,0	-1,3	0,1
Lokal- och energikostnader	-8,3	-8,2	-7,4	-0,2	0,1
Köp av tjänster	-8,2	-7,6	-12,9	-0,6	-0,4
Övriga kostnader	-3,3	-2,2	-2,8	-1,1	0,2
Av- och nedskrivningar	-2,5	-2,3	-2,2	-0,2	0,1
S:a Verksamhetens kostnader	-72,0	-69,8	-69,0	-2,2	0,0
Verksamhetens nettokostnader	1,3	0,2	-2,3	1,1	-1,6
Verksamhetens resultat	1,3	0,2	-2,3	1,1	-1,6
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-0,3	-0,2	-0,2	0,0	0,0
Årets resultat	1,1	0,0	-2,6	1,1	-1,4

4.1.1 Verksamhetens intäkter

Botaniskas intäkter visar en positiv avvikelse mot budget vilket bland annat beror på projektmedel som förvaltningen får in via olika forskningsprojekt, exempelvis EXPBIO och Sambio. Dessutom har det gjorts fonduttag som avser bland annat insamlingsresor, avskrivningar för arbeten i kulturträdgårdar, utökat medlemskap i BGCI, samt inköp av en klimatstation och sommarblommor. Botaniska har sålt två av sina fordon, en traktor och en moped, vilket har bidragit till den positiva avvikelsen med närmare 400 tkr.

Besökscentrum visar en minskad försäljning med 20% jämfört med år 2023. Den stora förklaringen är sannolikt att Besökscentrum haft begränsade öppettider under året, men ytterligare analys kommer att göras.

Antalet besökare är stabilt och någon större påverkan av pågående byggprojekt kan ej konstateras. Dock kan konstateras att viljan att betala frivillig entré har minskat. Den har under året genererat intäkter på 365 tkr jämfört med tidigare år då den har legat runt 500 tkr.

4.1.2 Verksamhetens kostnader

Förvaltningens kostnader visar en negativ avvikelse mot budget på 2 200 tkr som till stora delar beror på kostnader som ej varit budgeterade kostnader samt projektkostnader. De senare balanseras mot projektintäkter, och i övrigt har förvaltningen kunnat hantera de ökade kostnader genom bland annat fonduttag och vakanser under året.

De kostnader som ej varit budgeterade är bland annat ett arbete i entréområdet avseende vinterbelysning, då ordinarie belysning slutat att fungera. Vinterbelysningens grund har förvaltningen hanterat, men tack vare generöst bidrag från Föreningen Botaniskas vänner så har vinterbelysningen kunnat utökas med större belysningsinstallationer.

De kostnader som förvaltningen har haft för sommarblommor, insamlingsresor och deltagande i olika konferenser har finansierats i hög grad med uttag från Botaniskas donationsfonder.

4.2 Investeringar

Förvaltningens investeringsram är på 1 mnkr fastighet och 3 mnkr utrustning, efter en justering under året som beslutades av Botaniskas styrelse. Flera av utrustningsinvesteringarna löper in på kommande år då de inte hann färdigställas. Fastighetsinvesteringarna genererar en tilläggshyra till förvaltningen.

Förvaltningen har även en ram för följdutrustning ägarstyrd investering på 16 mnkr avseende nya växthus. På grund av ändrad tidplan har den fleråriga prognosen justerats vilket gjort att nyttjandet i år halverats.

Investeringar 2024	Utfall 2024-12	Budget 2024	Budget-avvikelse
(mnkr)			
Utrustning:			
Möbler	0,1	0,5	-0,4
Utrustning/inredning bergshuset	0,3	0,5	-0,2
Robotklippare	0,1	0,1	0,0
Fortsatt arbete styrkablar	0,1	0,2	-0,1
Utrustning/inredning Floras Rike	0,1	0,1	0,0
Utrustning fröbank	0,4	0,6	-0,2

Investeringar 2024	Utfall 2024-12	Budget 2024	Budget-avvikelse
Kameraövervaknings utrustning	0,2	0,3	-0,1
Trädgårdsmaskiner	0,1	0,2	-0,1
Bigbelly 2st	0,1	0,1	0,0
Belysning entré del 1	0,3	0,3	0,0
Elmoped	0,0	0,1	-0,1
Ombyggnation av klippträdgården	0,1	0,2	0,0
Planteringstunnor	0,0	0,1	-0,1
Totalt Utrustning	2,0	3,0	-1,0
Växthusprojektet (ägarstyrd utrustning):			
Verksamhetens utrustningsinvesteringar (V)	2,3	11,0	-8,7
Verksamhetens utrustningsinvesteringar (VB)	5,0	5,0	0,0
Totalt ägarstyrd utrustning	7,3	16,0	-8,7
Fastighet (Styrelsen för fastighet och service):			
Komplettering av befintligt skärmtak	0,3	0,3	0,0
Förbättrad ventilation Mässlingen	0,3	0,3	0,0
Övrigt/ej beslutade	0,0	0,4	-0,4
Totalt Fastighet	0,6	1,0	-0,4

4.3 Eget kapital och obeskattade reserver

Förvaltningen visar ett positivt resultat på 1 057 tkr som tillfaller det egna kapitalet. Botaniska visar då ett positivt eget kapital på 677 tkr efter reglering av föregående års negativa eget kapital.

5 Finansiell rapportering

Bilagor finns under egen rubrik.